

ЗАКОН О САНИТАРНОМ НАДЗОРУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређују се послови санитарног надзора, начин и поступак вршења санитарног надзора, одређују се области и објекти који подлежу санитарном надзору, санитарни услови које ти објекти морају испуњавати, обавезе надзираних субјеката који подлежу санитарном надзору, као и овлашћења, права и дужности санитарног инспектора у поступку санитарног надзора.

Послови санитарног надзора

Члан 2.

Санитарни надзор је инспекцијски надзор над применом закона и других прописа, над спровођењем прописаних мера, стручно – методолошких упутстава, препорука и стандарда у областима, објектима, делатностима и над запосленим лицима који подлежу санитарном надзору, са циљем заштите живота и здравља становништва.

Санитарни надзор из става 1. овог члана је и здравствени надзор над храном и предметима опште употребе у производњи и промету, у складу са прописима који ближе уређују поменуте области.

Санитарни надзор је и здравствени надзор на граници над путницима, њиховим стварима и саобраћајним средствима у међународном саобраћају и здравствени надзор на другим местима у којима се врши царинење над храном и предметима опште употребе који се увозе, у складу са посебним законима, потврђеним међународним уговорима и међународним санитарним конвенцијама.

Вршење санитарног надзора

Члан 3.

Санитарни надзор из члана 2. овог закона врши министарство надлежно за послове здравља (у даљем тексту: Министарство), преко санитарних инспектора, у оквиру делокруга утврђеног законом.

Санитарни надзор из члана 2. став 3. овог закона врши санитарни инспектор надлежан за гранично подручје у месту царинења (у даљем тексту: гранични санитарни инспектор).

Санитарни надзор из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона на територији аутономне покрајине, као поверени посао, врши покрајински орган управе надлежан за послове здравља преко санитарних инспектора.

Унутрашњи надзор над законитим, ефикасним, благовременим и стручним обављањем поверених послова над имаоцима јавних овлашћења, врши Министарство.

Санитарни инспектор Члан 4.

Санитарни инспектор врши послове санитарног надзора самостално, на основу овлашћења утврђених законом и другим прописима који се доносе за спровођење закона.

Санитарни инспектор врши надзор према одобреном плану инспекцијског надзора и у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор, а у складу са процењеним степеном ризика на основу расположивих информација (системи брзог обавештавања, претходни инспекцијски надзори, утврђене неусаглашености, примедбе и др.).

Санитарни инспектор, у поступку инспекцијског надзора, ради утврђивања одлучних чињеница, поред непосредног прегледа у објекту или другим местима контроле, врши преглед документације, физички и / или сензорни преглед карактеристика хране и / или предмета опште употребе, лабораторијско испитивање узорака када је то потребно, односно, када није могуће утврдити исправност производа на други начин, узимајући при том у обзир утврђена начела процене ризика, захтев странке, примедбе и друге расположиве информације.

О спровођењу и резултатима инспекцијског надзора врши се периодично извештавање у складу са прописима који ближе уређују област инспекцијског надзора.

Обрада личних података врши се у складу са прописима о заштити података о личности.

Општи интерес Члан 5.

Послови санитарног надзора су послови од општег интереса за Републику Србије.

Значење појединих израза Члан 6.

У смислу овог закона употребљени изрази имају следеће значење:

- 1) **објекат** је грађевинска целина или део грађевинске целине или више грађевинских целина које су функционално-технолошки повезане, и његово непосредно окружење (унутрашње саобраћајнице, стазе, двориште, вежбалиште, игралиште, паркинг простор, простор за смештај контејнера, чврсте подлоге, озелењене површине, дворишна ограда и др.), у којима се обавља делатност под санитарним надзором;
- 2) **функционална повезаност** просторија у објекту под санитарним надзором подразумева распоред просторија које прате технолошки процес рада тако да не долази до укрштања чистих и прљавих путева;
- 3) **санитарни услови** су санитарно-технички и/или санитарно-хигијенски услови које треба да испуни објекат и његово непосредно окружење, унутрашњи простор и просторије, постројења, уређаји, намештај, опрема и прибор, наменска превозна средства и лица;
- 4) **санитарно-технички услови** су технички услови које треба да испуни објекат, опрема, постројења, уређаји, намештај и наменска превозна средства у складу са прописима, стандардима и наменом;
- 5) **санитарно-хигијенски услови** су прописани општи и посебни хигијенски услови које треба да испуни објекат под санитарним надзором, опрема, уређаји, намештај и лица у циљу безбедног обављања делатности, безбедности производа и заштите здравља људи;

- 6) **хигијена објекта** је стање објекта када је применом мера и поступака обезбеђено да на површинама које у току технолошког процеса производње, складиштења или промета долазе у контакт са производима, опремом и рукама запослених лица (у даљем тексту: контактне површине), нема контаминената или су они присутни у дозвољеним количинама и где су контактне површине такве да се хигијенске мере могу ефикасно применити;
- 7) **хигијена опреме** је стање опреме (постројења, уређаји, намештај, превозна средства, прибор и сл.) када је применом мера и поступака обезбеђено да на контактним површинама нема контаминената, односно фактора ризика или су они присутни у дозвољеним количинама;
- 8) **хигијена запосленог лица** је лична хигијена, хигијена радне одеће и обуће и хигијенско поступање запосленог лица у процесу обављања делатности;
- 9) **хигијена руку** је стање лица под надзором када је применом мера и поступака обезбеђено да на рукама нема контаминената, односно фактора ризика или су они присутни у дозвољеним количинама;
- 10) **радна одећа и обућа** су одећа и обућа коју носе лица у процесу рада ради личне заштите, заштите других лица и заштите безбедности производа у објекту под санитарним надзором, који су одређени врстом делатности у складу са прописима;
- 11) **хигијенске мере** су хигијенски поступци који су дефинисани процедурама у складу са законом, стандардом, упутством који се спроводе у циљу процене и контроле ризика (физички, хемијски, биолошки, радиолошки и др.) и обухватају: чишћење, прање, укључујући кречење, фарбање и заштитно премазивање, дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију, као и текуће одржавање објекта и његовог непосредног окружења, опреме, постројења, уређаја, намештаја, транспортних средстава, прање и дезинфекцију руку, употреба чисте радне одеће и обуће; одржавање личне хигијене и здравља запослених; коришћење здравствено исправне воде за пиће и производњу хране као и воде у базену јавног купалишта; управљање отпадом и његово уклањање на безбедан начин; природну и вештачку вентилацију, прописану температуру, проветравање, заштита од инсеката, глодара и птица; поступање у процесу обављања делатности којим се спречава унакрсна контаминација укрштањем технолошких путева за прљаво и чисто;
- 12) **наменско превозно средство** је саобраћајно средство за превоз лица и производа у областима под санитарним надзором, које мора бити видно означено и мора се користити у сврхе за које је намењено;
- 13) **ризик** је комбинација вероватноћа настанка штетне последице, обима и тежине штетних последица по здравље становништва, у областима и објектима под санитарним надзором;
- 14) **јавни објекат** је објекат од хигијенско – епидемиолошког значаја (здравствени, образовно-васпитни, објекат социјалне заштите, туристичко-угоститељски, спортско-рекреативни, саобраћајни и други објекти где се окупљају људи);
- 15) **надзирани субјекат** је привредно друштво, друго правно лице, предузетник и физичко лице које обавља делатност у објектима под санитарним надзором.

II. СИСТЕМ САНИТАРНОГ НАДЗОРА

1. Области и објекти под санитарним надзором

Области под санитарним надзором

Члан 7.

Области које подлежу санитарном надзору, у складу са посебним прописима су:

- 1) заштита становништва од заразних болести;
- 2) безбедност хране;
- 3) здравствена исправност и безбедност предмета опште употребе;
- 4) јавно снабдевање становништва водом за пиће;
- 5) хемикалије и производи намењени за општу употребу који представљају неприхватљив ризик по здравље људи;
- 6) коришћење биоцидних производа;
- 7) заштита становништва од изложености дуванском диму;
- 8) друге области када је то одређено законом.

Објекти под санитарним надзором

Члан 8.

Објекти који подлежу санитарном надзору јесу објекти у којима се обавља:

- 1) здравствена делатност;
- 2) делатност производње и промета хране;
- 3) делатност производње и промета предмета опште употребе;
- 4) делатност јавног снабдевања становништва водом за пиће;
- 5) делатност производње и промета природне минералне воде, природне изворске и стоне воде у оригиналној амбалажи;
- 6) делатност пружања услуга одржавања хигијене, неге и улепшавања лица и тела и немедицинских естетских интервенција којима се нарушава интегритет коже;
- 7) угоститељска делатност и делатност припремања и пружања услуге исхране и пића у јавним објектима и другим привредним субјектима који не припадају угоститељској делатности;
- 8) образовно-васпитна делатност;
- 9) делатност социјалне заштите;
- 10) делатност физичке културе, спорта и рекреације;
- 11) делатност јавног саобраћаја;
- 12) делатност производње, промета и коришћења хемикалија и производа намењених за општу употребу у складу са законом којим се уређују хемикалије;
- 13) делатност професионалних корисника који користе биоцидне производе за обављање регистроване делатности у складу са законом којим се уређују биоцидни производи;
- 14) други објекти у складу са законом.

Министар надлежан за послове здравља (у даљем тексту: Министар) прописује ближе услове у погледу кадрова, просторија, уређаја и опреме које морају испуњавати привредно друштво, друго правно лице и предузетник који обављају делатност пружања услуга одржавања хигијене, неге и улепшавања лица и тела и немедицинских естетских интервенција којима се нарушава интегритет коже.

2. Обим санитарног надзора

Санитарни надзор

Члан 9.

Санитарни надзор обухвата инспекцијски надзор:

- 1) објекта и његовог непосредног окружења, унутрашњег простора и просторија у погледу њихове међусобне функционалне повезаности и санитарних услова, постројења, уређаја, намештаја, опреме и прибора;
- 2) сировина, полупроизвода и готових производа хране у свим фазама производње и промета, као и сировина, полупроизвода и готових производа хране који се увозе ради стављања у промет на домаћем тржишту или који се привремено увозе или извозе ради прераде, дораде и обраде;
- 3) сировина, полупроизвода и готових производа предмета опште употребе у свим фазама производње и промета, као и сировина, полупроизвода и готових производа предмета опште употребе који се увозе ради стављања у промет на домаћем тржишту или који се привремено увозе или извозе ради прераде, дораде и обраде;
- 4) над здравственом исправношћу воде за јавно водоснабдевање и воде у базенима јавних купалишта;
- 5) над применом ограничења и забрана производње, стављања у промет и коришћења хемикалија и производа намењених за општу употребу у складу са законом којим се уређује област управљања хемикалијама;
- 6) над коришћењем биоцидних производа код професионалних корисника који користе биоцидне производе за обављање регистроване делатности као и у областима, објектима и делатностима под санитарним надзором у складу са законом којим се уређује област управљања биоцидним производима;
- 7) над спровођењем заштите становништва од изложености дуванском диму;
- 8) над спровођењем програма мониторинга;
- 9) запослених лица у објектима који подлежу санитарном надзору (у даљем тексту: запослена лица) и других лица која у складу са законом којим се уређује област заштите становништва од заразних болести, подлежу санитарном надзору и обавезним здравственим прегледима на прописан начин;
- 10) наменских превозних средстава у погледу санитарних услова простора, опреме, хигијенског одржавања као и означавања, у складу са законом;
- 11) документације која се односи на надзирани субјекат и предмет надзора.

3. Обавезе надзираних субјеката

Члан 10.

Привредно друштво, друго правно лице, предузетник и физичко лице које обавља делатност у објектима под санитарним надзором, у циљу заштите здравља становништва, у складу са законом, другим прописима и релевантним стандардима, дужно је да:

- 1) обезбеђује прописане услове и одржава хигијену објекта, његовог непосредног окружења, просторија, постројења, уређаја, намештаја, опреме, прибора, наменских превозних средстава;
- 2) обезбеђује хигијену запослених лица, у смислу одржавања личне хигијене, хигијене радне одеће и обуће и хигијенског поступања запослених у процесу обављања делатности;

- 3) предузима друге хигијенске мере у складу са добром произвођачком праксом, добром хигијенском праксом и другим применљивим стандардима.

Надзирани субјекат је у обавези да:

- 1) на тржиште Републике Србије испоручи само здравствено исправне и / или безбедне производе;
- 2) поседује прописане доказе о здравственој исправности и / или безбедности производа.

Министар ближе прописује опште доказе од значаја за утврђивање здравствене исправности и / или безбедности производа.

Радна одећа и обућа запослених лица

Члан 11.

Запослена лица у објектима у којима се обављају делатности утврђене у члану 8. став 1. тач. 1) до 9) овог закона морају испуњавати хигијенске услове у погледу радне одеће и обуће и личне хигијене у смислу одржавања и спровођења мера личне хигијене, хигијене радне одеће и обуће и хигијенског поступања у процесу обављања делатности.

Радна одећа и обућа из става 1. овог члана не сме да се користи изван објекта у коме се обавља делатност под санитарним надзором.

Одговорно лице у привредном друштву и другом правном лицу, као и предузетник дужни су да обезбеде спровођење обавезе из става 1. и 2. овог члана.

Санитарни инспектор у поступку санитарног надзора врши контролу испуњености услова из става 1, 2 и 3. овог члана.

Министар прописује ближе хигијенске услове у погледу радне одеће и обуће и личне хигијене запослених.

Обавеза обавештавања пре почетка обављања делатности

Члан 12.

Привредно друштво, друго правно лице и предузетник дужни су да у објектима који подлежу санитарном надзору обезбеде прописане санитарне услове за обављање делатности.

Привредно друштво, друго правно лице и предузетник из става 1. овог члана, дужни су да у писаној форми, а најкасније 15 дана пре почетка обављања делатности у тим објектима, обавесте санитарну инспекцију о називу и адреси објекта, врсти делатности и датуму започињања обављања делатности.

Министар прописује опште и посебне санитарне услове које морају да испуне објекти и лица који подлежу санитарном надзору.

Наменско превозно средство

Члан 13.

За обављање делатности, субјекат у пословању је дужан да обезбеди наменско превозно средство.

Врсте наменског превозног средства из става 1. овог члана су:

- 1) средство за превоз хране;
- 2) средство за превоз предмета опште употребе;
- 3) средство за превоз дуванских производа;

- 4) средство за превоз биоцидних производа и хемикалија;
- 5) средства за превоз путника у јавном саобраћају;
- 6) санитетско превозно средство;
- 7) превозно средство за превоз умрлих лица.

Наменско превозно средство мора бити видно означено и мора се користити у складу са прописима који уређују ову област.

Субјекат у пословању дужан је да одржава хигијену наменских превозних средстава и да о томе води писану евиденцију.

Министар прописује ближе услове које морају да испуне наменска превозна средства.

4. Санитарни надзор на граници и у местима царињења

Предмет санитарног надзора на граници и у местима царињења

Члан 14.

Гранични санитарни инспектор врши санитарни надзор на граници над путницима, њиховим стварима и саобраћајним средствима у међународном саобраћају, у складу са законом, Међународним здравственим правилником и другим потврђеним међународним уговорима и међународним санитарним конвенцијама.

Гранични санитарни инспектор у местима царињења врши санитарни надзор над увозом: хране, предмета опште употребе, хемикалија и производа намењених за општу употребу који су уређени прописима о ограничењима и забранама производње, стављања у промет и коришћења хемикалија, (у даљем тексту: производи), у складу са овлашћењима у закону.

Захтев за преглед пошиљке која се увози

Члан 15.

Увозник пре царињења пошиљке коју увози, подноси писани захтев за преглед исте граничном санитарном инспектору надлежном за гранично подручје у месту царињења ради утврђивања њене здравствене исправности и/или безбедности.

Уз захтев из става 1. овог члана увозник подноси прописане доказе од значаја за идентификацију производа и утврђивање здравствене исправности и/или безбедности производа који се увози.

Трошкове настале у поступку санитарног надзора на захтев странке сноси подносилац захтева.

Узорковање производа при увозу

Члан 16.

У вршењу санитарног надзора над пошиљкама при увозу, гранични санитарни инспектор има овлашћење да може узети узорак производа ради лабораторијског испитивања здравствене исправности и / или безбедности, на прописан начин у складу са законом и другим прописима, када посумња у њихову здравствену исправност и / или безбедност или када није у могућности да исту провери на други начин, при томе узимајући у обзир утврђена начела процене ризика, примедбе и друге расположиве информације.

Увозник је дужан да граничном санитарном инспектору стави без накнаде на располагање потребне количине узорака у складу са законом и другим прописима.

Решење граничног санитарног инспектора

Члан 17.

Гранични санитарни инспектор доноси решење о испуњењу прописаних услова у погледу здравствене исправности и/или безбедности производа који се увози.

Гранични санитарни инспектор решењем забрањује увоз здравствено неисправних и/или небезбедних производа и наређује меру враћања производа пошиљаоцу.

Гранични санитарни инспектор, изузетно, на захтев увозника, има овлашћење да решењем нареди меру уништења здравствено неисправних и/или небезбедних производа у складу са законом или посебним прописима, уколико пошиљка, из оправданих разлога, не може да се врати пошиљаоцу.

Гранични санитарни инспектор у поступку санитарног надзора над путницима у међународном саобраћају, меру здравственог надзора или карантина утврђује решењем донетим у поступку непосредног одлучивања, без обавезног писања записника на лицу места.

Решење из ст. 1, 2. и 3. овог члана, гранични санитарни инспектор је дужан да донесе у року од 8 дана од дана окончања поступка инспекцијског надзора.

Сарадња са царинским органом при увозу производа

Члан 18.

Царински орган не може обавити царињење пошиљке, односно производа без решења граничног санитарног инспектора из члана 17. став 1. овог закона.

Царински орган дужан је да омогући граничном санитарном инспектору увид у потребну документацију и несметано обављање санитарног надзора над производима при увозу и извозу који се налазе под царинским надзором.

Царински орган је дужан да омогући спровођење решења граничног санитарног инспектора и пружи помоћ при извршењу решења из члана 17. став 2. и 3. овог закона.

Царињење производа пре доношења решења граничног санитарног инспектора

Члан 19.

Изузетно од одредбе члана 18. став 1. овог закона, пре доношења решења граничног санитарног инспектора из члана 17. став 1. овог закона, на захтев увозника, уз писану сагласност граничног санитарног инспектора (даље у тексту: „сагласност“), царински орган може обавити царињење производа при увозу, који је у поступку санитарног надзора подвргнут лабораторијском испитивању, а чији резултати још нису познати.

Сагласност из става 1. овог члана издаје се увознику на основу поднетог писаног захтева граничном санитарном инспектору у месту царињења. Овај захтев мора да садржи податке о месту и условима складиштења, другим условима значајним за очување здравствене исправности и/или безбедности производа, начину превоза и обавезама складиштара и корисника у обезбеђењу производа до окончања поступка санитарног надзора.

Увозник из става 1. овог члана не сме испоручити на тржиште, прерадити или на други начин отуђити или уклонити из пријављеног складишта производ до окончања поступка санитарног надзора и доношења решења из члана 17. овог закона.

Ако гранични санитарни инспектор по окончању поступка санитарног надзора донесе решење из члана 17. става 2. и 3. овог закона, трошкове спровођења решења сноси увозник.

Санитарни надзор над производима у слободним царинским зонама

Члан 20.

Одредбе овог закона, посебних закона и других прописа примењују се и на производе који се увозе ради стављања у промет у слободној царинској зони.

Примена међународних споразума

Члан 21.

На производе који се увозе ради стављања у промет на територији Републике Србије примењују се одредбе овог закона, посебних закона и других прописа, као и потврђених међународних споразума и конвенција.

III. ОВЛАШЋЕЊА, ПРАВА И ОБАВЕЗЕ САНИТАРНОГ ИНСПЕКТОРА

Обим овлашћења санитарног инспектора

Члан 22.

Санитарни инспектор у вршењу санитарног надзора предузима мере и радње у оквиру права и обавезе који су утврђени законима који уређују област инспекцијског надзора, општег управног поступка као и посебним законима.

Узорковање у поступку санитарног надзора

Члан 23.

У вршењу санитарног надзора у објектима под санитарним надзором, инспектор је овлашћен да на прописан начин, ради лабораторијског испитивања у циљу утврђивања здравствене исправности и / или безбедности може узети:

- 1) узорке хране, предмета опште употребе, хемикалија и биоцидних производа, воде за пиће, базенске воде;
- 2) брисеве са руку запослених лица, постројења, уређаја, намештаја, опреме и прибора и радних површина,
- 3) узорке стерилисаног материјала, стерилисаних инструмената и раствора ради утврђивања њихове стерилности и другог лабораторијског испитивања.

О узетим узорцима из става 1. овог члана инспектор је дужан да сачини записник о извршеном узорковању као и да у налогу за лабораторијско испитивање дефинише врсту и параметре лабораторијског испитивања.

Лабораторијска испитивања у поступцима из става 1. овог члана по налогу санитарног инспектора врше овлашћене акредитоване лабораторије.

Након обављеног испитивања, акредитована и овлашћена лабораторија, којој је упућен узорак на испитивање, је у обавези да изда извештај о здравственој исправности и/или безбедности испитиваног узорка са стручним мишљењем. Стручно мишљење мора да садржи

мишљење лекара специјалисте хигијене да ли је испитивани узорак здравствено исправан и / или безбедан, а ако је неисправан, разлог неисправности, као и друге прописане податке. Извештај о здравственој исправности и / или безбедности у односу на тражене параметре са стручним мишљењем, испитиваног узорака узетог у поступку санитарног надзора, може се користити само за потребе санитарног надзора.

Министар ближе уређује начин и методологију узорковања, број и количину узетих узорака као и изглед и садржај обрасца записника о узорковању у складу са одредбама посебног закона.

Министар прописује услове исправности, поступак и начин узимања узорака брисева и узорака стерилисаног материјала, стерилисаних инструмената и раствора, као и врсте лабораторијских испитивања узетих узорака.

Министар прописује начин и поступак избора овлашћене акредитоване лабораторије у коју се упућују узорци узети приликом инспекцијског надзора.

Трошкови лабораторијског испитивања узорака

Члан 24.

Трошкове утврђивања здравствене исправности и / или безбедности производа пре испоруке на тржиште Републике Србије, из члана 10. став 2. тачка 2) овог закона сноси надзирани субјекат.

Све трошкове испитивања здравствене исправности и / или безбедности производа приликом њиховог увоза сноси увозник.

Трошкове лабораторијских испитивања узорака узетих у поступку санитарног надзора из члана 23. став 1. сноси привредно друштво, друго правно лице или предузетник уколико се утврди њихова неисправност.

Трошкови лабораторијских испитивања узорака узетих у поступку санитарног надзора из члана 23. став 1. сноси Министарство уколико се утврди њихова исправност.

Овлашћења санитарног инспектора у области заштите становништва од заразних болести

Члан 25.

У области заштите становништва од заразних болести санитарни инспектор овлашћен је да врши надзор над спровођењем прописаних мера ради спречавања појаве, сузбијања, елиминације и искорењивања заразних болести, као и да предузима друге мере и радње одређене посебним законом којим се уређује област заразних болести.

Издавање акта о поступању са умрлим лицем

Члан 26.

Санитарни инспектор је овлашћен да на захтев странке изда акт потребан за утврђивање услова при ископавању и превозу умрлих лица, на начин и под условима који су утврђени прописима који ближе уређују област поступања са посмртним остацима умрлог лица.

Издавање потврде о здравственој исправности и потврде о слободној продаји

Члан 27.

Санитарни инспектор је овлашћен да на захтев странке изда потврду о здравственој исправности (енгл. Health certificate) и потврду о слободној продаји (енгл. Free sale certificate) на територији Републике Србије, за потребе извоза хране и предмета опште употребе, на начин и под условима који су утврђени прописима који уређују област хране и предмета опште употребе.

Издавање санитарних услова за изградњу објеката који подлежу санитарном надзору Члан 28.

У поступку просторног и урбанистичког планирања, санитарни инспектор на захтев надлежног органа управе издаје санитарне услове који су, ради заштите здравља становништва, од значаја за уређење простора за који се план припрема.

У поступку планирања изградње, односно реконструкције објекта здравствене установе, лице за чије потребе се гради или реконструише објекат и на чије име гласи грађевинска дозвола, је дужно да поднесе захтев Министарству ради добијања прописаних услова који су од значаја за изградњу, односно реконструкцију објекта у ком се пружају услуге здравствене заштите.

Обавеза сарадње у вршењу санитарног надзора Члан 29.

Државни органи, односно организације, привредна друштва, друга правна лица и предузетници дужни су да санитарном инспектору омогуће приступ у све просторије у којима се обавља делатност под санитарним надзором, несметано обављање санитарног надзора, узимање потребних узорака, односно брисева без накнаде, фотографисање утврђене неусаглашености, као и да на захтев санитарног инспектора, пруже сва обавештења и податке потребне за вршење санитарног надзора.

Лица из става 1. овог члана дужни су да санитарном инспектору ставе на увид потребна документа и предмете, издају стручно мишљење за потребе вођења поступка санитарног надзора и пруже другу тражену помоћ потребну за вршење тог надзора.

Услови за обављање послова санитарног инспектора Члан 30.

Послове санитарног инспектора може да обавља лице које има стечено високо образовање из научне области медицинских наука (специјалиста струковни санитарно-еколошки инжењер, доктор медицине), технолошког инжењерства (дипломирани инжењер технологије, мастер инжењер технологије), инжењерства заштите животне средине и заштите на раду (дипломирани инжењер заштите животне средине, мастер инжењер заштите животне средине), науке о заштити животне средине (дипломирани аналитичар заштите животне средине, мастер аналитичар заштите животне средине), санитарног инжењерства (дипломирани санитарни инжењер, мастер санитарни инжењер), грађевинског инжењерства (дипломирани инжењер грађевинарства, мастер инжењер грађевинарства), хемијских наука (дипломирани хемичар, дипломирани биохемичар, мастер хемичар, мастер биохемичар), на основним академским студијама или специјалистичким струковним студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, или мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, магистарским или специјалистичким студијама на факултету.

Лица из става 1. овог члана могу да обављају послове санитарног инспектора под условом да имају најмање три године радног искуства у струци, положен стручни испит за рад у органима државне управе и испит за инспектора у складу са законом и да испуњавају и друге услове прописане законом.

Послове санитарног инспектора, у складу са овим законом, могу да обављају и лица са високом школском спремом другог образовног профила стеченом до дана ступања на снагу овог закона, ако на дан ступања на снагу овог закона обављају послове санитарног инспектора.

Службена легитимација и знак Члан 31.

У обављању послова санитарног надзора, санитарни инспектор мора имати службену легитимацију којом се доказује својство инспектора у складу са посебним законом.

За време обављања послова санитарног и здравственог надзора на граници или у другим местима у којима се врши царинење, санитарни инспектор поред легитимације утврђене у ставу 1. овог члана, мора имати и знак којим се доказује својство санитарног инспектора на граници.

Санитарни инспектор обавља послове санитарног надзора у прописаном службеном оделу.

Министар ближе прописује образац и изглед знака, начин његовог издавања и вођења евиденције као и изглед и начин коришћења службеног одела санитарног инспектора.

Права и дужности санитарног инспектора Члан 32.

У вршењу санитарног надзора санитарни инспектор има право и дужност да:

- 1) забрани коришћење објекта или дела објекта у коме се обавља делатност под санитарним надзором, ако у објекту нису обезбеђени општи и посебни санитарни услови, док се ти услови не обезбеде;
- 2) забрани коришћење објекта или дела објекта под санитарним надзором, просторија, постројења, уређаја, намештаја, опреме и прибора, наменских превозних средстава, ако постоје санитарно - хигијенски недостаци односно процењени ризик који битно угрожава здравље и живот људи, док се недостаци не отклоне, односно док ризик постоји;
- 3) нареди отклањање недостатака због којих постоји опасност по здравље људи а који се односе на прописане опште и посебне санитарне услове, у остављеном року;
- 4) забрани коришћење објекта или дела објекта под санитарним надзором, просторија, постројења, уређаја, намештаја, опреме и прибора и наменских превозних средстава, ако утврђени недостаци и ризик нису отклоњени у остављеном року, до отклањања недостатака и ризика;
- 5) нареди отклањање недостатака који се односе на хигијену запосленог лица у објектима под санитарним надзором, у остављеном року;
- 6) забрани обављање нерегистроване делатности, односно нареди усаглашавање са законом;
- 7) нареди друге мере и предузме друге радње, у складу са законом;
- 8) обавести други орган ако постоје разлози за предузимање мера за које је тај орган надлежан;

9) изда прекршајни налог односно да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, да поднесе пријаву због привредног преступа, односно пријаву надлежном органу због учињеног кривичног дела у складу са законом.

Мере из става 1. тач. 1) до 7) овог члана, према привредном друштву, другом правном лицу, предузетнику и физичком лицу налажу се решењем санитарног инспектора у управном поступку.

Жалба на решење санитарног инспектора

Члан 33.

Против решења санитарног инспектора може се изјавити жалба у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба изјављена против решења санитарног инспектора и граничног санитарног инспектора не одлаже његово извршење, у циљу спречавања угрожавања јавног интереса, у складу са законом који уређује управни поступак.

По жалби против првостепеног решења санитарног инспектора решава министар.

Решење из става 3. овог члана је коначно у управном поступку.

Предузимање хитних мера

Члан 34.

Привредно друштво, друго правно лице, предузетник и физичко лице дужни су да спроводе мере прописане овим законом и поступе по решењу санитарног инспектора у роковима, под условима и на начин одређен тим решењем.

Предузимање хитних мера ради отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи из члана 32. став 1. тач. 1- 2) овог закона, санитарни инспектор може наредити и усменим решењем, у складу са законом.

Решење из става 2. овог члана мора бити саставни део записника о извршеном санитарном надзору.

Стављање ознаке „затворено по решењу санитарног инспектора“

Члан 35.

Ако је у поступку санитарног надзора, санитарни инспектор наредио меру забране из члана 32. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, обезбеђивање спровођења мере забране врши се стављањем решења и видне ознаке „затворено по решењу санитарног инспектора“ на врата главног улаза у објекат.

Ознака из става 1. овог члана може се уклонити када санитарни инспектор записником констатује и решењем утврди да су отклоњени недостаци због којих је мера забране изречена, одмах по добијеном обавештењу од странке, а најкасније у року од осам дана од дана пријема обавештења о отклањању недостатака.

Престанак изречене мере забране

Члан 36.

Мера забране из члана 32. став 1. тач. 1) и 2) овог закона престаје када санитарни инспектор записником констатује и решењем утврди да су отклоњени недостаци због којих је

мера забране коришћења објекта изречена, одмах по обавештењу добијеном од странке, а најкасније у року од осам дана од дана пријема обавештења о отклањању недостатака.

Евиденције санитарног инспектора

Члан 37.

Санитарни инспектор је дужан да води евиденцију о свом раду, броју, врсти и стању објеката и лица под санитарним надзором, као и да води евиденције о упису у базу података у складу са законом.

О евиденцијама из става 1. овог члана подносе се периодични извештаји Министарству.

Покрајински орган управе надлежан за послове здравља из члана 3. став 3, подноси периодичне извештаје из става 1. овог члана Министарству.

Министар ближе урђује начин вођења евиденција санитарног инспектора о броју и врсти објеката и лица под санитарним надзором, извештајима о евиденцијама о упису у базу података као и начину њиховог подношења.

Стручно усавршавање санитарног инспектора

Члан 38.

Министарство се стара о организацији и унапређивању рада санитарних инспектора као и о стручном усавршавању санитарних инспектора на територији Републике у складу са усвојеним Планом стручног усавршавања.

IV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Привредни преступ

Привредни преступ надзираног субјекта

Члан 39.

Новчаном казном у износу од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ привредно друштво и друго правно лице, ако:

- 1) на тржиште Републике Србије испоручи производ који није здравствено исправан и/или безбедан (члан 10. став 2. тачка 1);
- 2) испоручи на тржиште, преради или на други начин отуђи или уклони из пријављеног складишта производ до окончања поступка санитарног надзора (члан 19. став 3).

За привредни преступ из члана 1. овог става казиће се и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара.

2. Прекршаји

а) Прекршаји надзираног субјекта

Члан 40.

Новчаном казном од 400.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво и друго правно лице ако:

- 1) у објектима који подлежу санитарном надзору не обезбеди прописане санитарне услове за обављање делатности (члан 12. став 1)
- 2) у поступку планирања изградње, односно реконструкције објекта здравствене установе, лице за чије потребе се гради или реконструише објекат и на чије име гласи грађевинска дозвола, не поднесе захтев Министарству ради добијања услова који су од значаја за изградњу, односно реконструкцију објекта у ком се пружају услуге здравствене заштите (члан 28. став 2);
- 3) отпочне обављање делатности у објекту или делу објекта за који је изречена мера забране коришћења објекта или дела објекта, а не отклони недостатке утврђене решењем санитарног инспектора због којих је мера забране изречена (члан 35);
- 4) уклони или битно оштети решење и ознаку којима се обезбеђује мера забране коришћења објекта или дела објекта пре него што санитарни инспектор утврди да су отклоњени недостаци због којих је мера забране изречена (члан 35).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник, новчаном казном од 100.000 до 300.000 динара.

Члан 41.

Новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво и друго правно лице ако:

- 1) не омогуће санитарном инспектору приступ у све просторије у којима се обавља делатност под санитарним надзором, несметано обављање санитарног надзора и узимање потребних узорака, односно брисева без накнаде, фотографисање утврђене неусаглашености, као и ако на захтев санитарног инспектора, не пруже сва обавештења и податке потребне за вршење санитарног надзора (члан 29. став 1);
- 2) не ставе санитарном инспектору на увид потребна документа и предмете, не издају стручно мишљење за потребе вођења поступка санитарног надзора и не пруже другу тражену помоћ потребну за вршење тог надзора (члан 29. став 2);
- 3) не спроводе мере прописане овим законом и не поступе по решењу санитарног инспектора у роковима, под условима и на начин одређен тим решењем (члан 34. став 1).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 15.000 до 30.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник, новчаном казном од 100.000 – 300.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном у фиксном износу од 10.000 динара

Члан 42.

Новчаном казном у износу од 150.000 до 300.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво и друго правно лице ако:

- 1) не обезбеди прописане услове и одржавање хигијене објекта, његовог непосредног окружења, просторија, постројења, уређаја, намештаја, опреме, прибора, наменских превозних средстава (члан 10. став 1. тачка 1);
- 2) не обезбеди хигијену запослених лица у смислу одржавања личне хигијене, хигијене радне одеће и обуће и хигијенског поступања запослених у процесу обављања делатности (члан 10. став 1. тачка 2);
- 3) не предузима хигијенске мере у складу са добром произвођачком праксом, добром хигијенском праксом и другим применљивим стандардима (члан 10. став 1. тачка 3);
- 4) не поседује прописане доказе о здравственој исправности и / или безбедности производа (члан 10. став 2. тачка 2);
- 5) запослено лице радну одећу и обућу користи ван објекта у коме се обавља делатност под санитарним надзором (члан 11. став 2);
- 6) у писаној форми, а најкасније 15 дана пре почетка обављања делатности у објекту под санитарним надзором не обавести санитарну инспекцију о називу и адреси објекта и датуму започињања обављања делатности (члан 12. став 2);
- 7) не обезбеди наменско превозно средство (члан 13. став 1);
- 8) наменско превозно средство није видно означено и не користи се у складу са прописима који уређују ову област (члан 13. став 3);
- 9) ако не одржава хигијену својих наменских превозних средстава и о томе не води писану евиденцију (члан 13. став 4).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном у износу од 10.000 до 30.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник, новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара.

Члан 43.

Новчаном казном у фиксном износу од 5.000 динара казниће се за прекршај физичко лице запослено у привредном друштву, другом правном лицу и код предузетника ако:

- 1) и поред обезбеђених услова за одржавање хигијене од стране послодавца, не одржава личну хигијену, хигијену радне одеће и обуће и не спроводи хигијенско поступање у процесу обављања делатности (члан 11. став 1.);
- 2) користи радну одећу и обућу ван објекта у коме се обавља делатност под санитарним надзором (члан 11. став 2).

б) Прекршаји санитарног инспектора, одговорног лица у покрајинском органу управе и руководиоца организационе јединице

Члан 44.

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај санитарни инспектор ако:

- 1) на захтев странке не изда акт потребан за утврђивање услова при ископавању и превозу посмртних остатака умрлих лица на начин и под условима који су утврђени посебним законима и другим прописима (члан 26);
- 2) не води евиденцију о свом раду, броју, врсти и стању објеката и лица под санитарним надзором и ако не води евиденције о упису у базу података у складу са законом (члан 37. став 1);
- 3) не подноси периодични извештаје о евиденцијама о свом раду и броју, врсти и стању објеката под санитарним надзором Министарству (члан 37. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се руководилац организационе јединице за инспекцијски надзор, односно одговорно лице у покрајинском органу управе надлежном за послове здравља који врши санитарни надзор на територији аутономне покрајине као поверени посао, у новчаном износу од 100.000 до 150.000 динара.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 45.

Министар ће донети подзаконска акта на основу овлашћења из овог закона у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењују се прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, а који нису у супротности са овим законом.

Члан 46.

Поступци покренути по захтевима поднетим Министарству до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 47.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о санитарном надзору („Службени гласник РС“, број 125/04).

Члан 48.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.